

N y e s t e
S f i l d e r t e a f K j o b h e n h a v n.

At t e n d e A a r g a n g . N o . 2 1 .

Udgivet, redigeret og forlagt af S. Soldin.

Forsendes, i Folge Kongel. allernaadigst Tilladelse, med Brevposterne.

T i r s d a g e n d e n 1 3 M a r t i 1 8 2 1 .

V o r F r u e K i r k e .

Denne Kirke, som nu er under Bygning, bliver en af de pragtfuldeste i Kjøbenhavn, og værdig at være Kongerigets Cathedralkirke. Horsiden dannes af en 30 ALEN lang Peristyl (Gavlplads), der bæres af 6 Soiler med Capitæler, men uden God. Over disse Soiler er en trekantet, ovrentil meget stumpvinklet Fronton, der skal prydtes med et stort Basrelief af Thorvaldsen: Johannes prækende i Ørken, 28 ALEN lange og 4 AL. 3 TOMMER højt. Til Høire og til Venstre af Indgangen paa den bagerste Væg af Peristylen Forspring, opstilles de fire Evangelister af Thorvaldsen. Over Nischen og Indgangsdøren fortæbbende, et Basrelief af samme, forestillende Christus bærende Korset, 23 AL. 20 TOMMER langt, og 2 AL. højt. Foran Hoveddøren er en rummelig Hørplads, hvorfra man træder ind i Kirken selv. Det indre Rum er 25 ALEN bredt og 60 ALEN langt; paa begge Sider skal det begrænses af Stole. Disse afdæles igjen paa hver Side ved 7 Arkader og 6 derimellem liggende Nischer, hvori de 12 Apostler i Legemsstørrelse af Thorvaldsen komme til at staae. Prækestolen rager frem omrent 15 ALEN, midt i Kirken, lige for Indgangen, og derfra udgaar paa hver Side en langagtig Vue til Choretts Adskillelse. Midt i Choret, i en Frastand af 80 AL. fra Indgangen til Kirken, og 15 AL. fra de nærmeste Stole, er Alteret, 15 ALEN bag Prækestolen. Det skal prydtes med et Værk af

Thorvaldsen: Christus, der efter Opstandelsen viser sig for sine Disciple, sigende: "Fred være med eder, ligesom Faderen har sendt mig, sender jeg eder." Paa venstre Side af Choret er Sacristiet, paa høire Døbecapelle; over dets Indgangsdør kommer et Basrelief af Thorvaldsen, forestillende Christus, som døbes af Johannes, bestaaende af elleve Figurer, og 3 AL. 12 TOMMER langt, I AL. 12 TOMMER bredt. Døren ligefor Sacristiet skal prydtes med et Basrelief, forestillende Madveren, hvortil hin store Konstner har forfærdiget Formen under sit sidste Ophold i Kjøbenhavn.

Af den her angivne Længde og Bredte sees, at Kirken ikke bliver saa stor som Noeskilde Domkirke, hvis Længde er, de $3\frac{1}{2}$ ALEN tykke Mure beregnede, 140 ALEN; Breden, ligeledes Murene beregnede, 45 ALEN, og Høide, fra Gulvet til Hvalvingerne, 41 ALEN.

Men uben at være den største Kirke i Danmark, har Vor Frue Kirke dog altid været, og vil i Fremtiden ogsaa blive, den fornemste i Kjøbenhavn. Paa den Plads, som den nu staer, har der allerede staet en Kirke for 700 Aar, da Kjøbenhavn endnu var et Fiskerleie, og Noeskilde Rigets Kongestad, og da Absalons Formand, Erkebisp Eskild, sad paa den sidste Stads Bispestol. I de catholske Tider kaldtes den den hellige Tomfru Maria Kirke eller St. Mariæ Kirke. Navnet svarer til det franske Notre-Dame og det thyske Unsre lieben Frau. Hvad Vor Frue Kirke forhen har været og i Fremtiden vil blive for Dan-

mark, er Notre-Dame Kirken i Paris for Frankrig. Til Collegial- eller Domkirke, blev den allerede opført i Aaret 1214, da dens Domcapitel med 6 Præbendarier eller Kaniker blev stiftet af Knud d. 6tes Kantsler, Peder Suneson, som siden blev Erzbispe i Lund. At den nuværende Cathedral- eller lærde Skole forhen kaldtes Vor Frue latiniske Skole, har sin Oprindelse deraf, at da Graaebrodre Klosterbygning, hvori den Tid den latiniske Skole var, blev anvendt til andet Brug, 1545, paalagdes det Frue-, Helligeistes og Nicolai Kirke at bygge en Latinsskole paa Frue Kirkegaard, hvor den ogsaa, skjønt under forandret Skiftelse, stod lige til Bombardementet 1807.

Skjønnere og smagfuldere kan uimodsigeligen den ny Kirke blive, men den Ærværdighed, som ene Aelden kan give, har den tabt. Vel var den, saaledes som den afbrændte 1807, ikke meget over 70 Aar gammel, da den 1728 fortørredes af Luerne, og den havde saaledes næsten ikke naaet en højere Alder, end et Menneske af god Legemsbeklædning; men man fandt dog endnu deri mange Levning fra den gamle Kirke, saasom en Dobefont fra 1622, mange i Ildebranden 1728 besejdede Adeliges Begravelser, som deres Efterfølgere igjen havde ladet ifstansatte. Med Beemod-blandede Holesler mindes Manden endnu de Dage, da han som Yingling eller Barn skrede her de sjonne Gyldenlewiske og Danneskjold-Lauwigiske Capeller, det Bartholiniske Monument, som hentyllede ham i kraftfuldere Tider.

Mange sjonne Erindringer knytte sig til denne Kirke. Her blev Christian den Fjerdes Lig indsæt med stor Ceremonie 1648; her gjemtes, foruden de ovennævnte, Peder Øre, Christopher Wachtendorff, Otto Rud, Hans Resen, Caspar Bartholin, Rasmus Brockmann, og saa mange flere af Statens høist fortjente Mænds Stov, som i et fandt Pantheon; her blev Kong Frederik den Anden, Kong Christian den 4de og hans Dronning Ana Cathrine, Kong Frederik den Tredie og hans Dronning Sophie Amalie, høitideligen kronede. Men disse Erindringer, om ikke ganske tilintetgjøres, svækkes dog meget ved Kirkens nuværende forandrede Form. Man vil, naar den engang er fuldkommen færdig, glæde sig over en bedre Smag i Bygningskonsten, Frugten af

en høiere Cultur, og henrives af Beundring over de herlige Thorwaldseniske Verker, som Fædrelandet bør ønske ham Liv og Helbred til at fuldsende; men de Holesler, som forдум besjelede hver Danse ved Bespælen af Kirkens Indere, vil neppe mere i deres hele Omsfang førend om mange år kunne vækkes.

Forfatteren til Artiklen: "Kopenhagen", i det med Åb. Morgenblatt No. 215 fulgte Konst-blad No. 72, er af den Mening, at Bygningen udentil er uharmonisk, og ikke svarer til Begrebet af en christelig Kirke, ligesom der heller ikke har foresvært Bygmesteren, ved Udkastelsen af Planen til det Indere, end ikke en Ahnelse af den mystiske og saa betydningsfulde, i ældre Kirker stedse atter forekommende Korsform. Vel er, efter Forfatterens Mening, hinct Begreb kun at opnæae paa den gamle tydße Bygningskonst's Bei, der er ganske det Modsatte af det gamle Grækenlands, for dets Beboere og for dets paa det Legemlige og Livet grundede Religion, ganske passende Bygningskonst. Men her kunde man billigen spørge Forfatteren, hvad vilde han da, der egentlig skal gjøres af den ny Kirke? Dog vel aldrig en Bygning i samme Smag, som Roekilde Domkirke eller den afbrændte St. Nicolai Kirke? Det kunde vel ikke have været saa vanskeligt at udføre; men ei at tale om, at de gamle Mure blev staende, og altsaaerved paalagde Bygmesteren Twang, saa maatte en Hovedprydelse dog i saa Hald nødvendigen, efter vort nærværende Brandvænsystem, savnes, nemlig det høje Taarn. Og hvortledes vilde en Kirke i gammelyst, eller rettere gothisk Stil, vel tage sig ud, i den Taarn? Desuden er det vel heller neppe rigtigt, at Grækernes Bygningskonst var beregnet paa deres Religion. Den var nok snarere beregnet paa det højeste Skjønhedsideal, og dette binder sig ikke til nogen Religion. Et græs Tempel vil blive sjælt, om det end aldrig havde været bestemt til nogen offentlig Gudsdyrkelse, ligesom Phidias's Jupiterhoved vil blive et Ideal paa den højeste mældige Skjønhed for Enhver, der er begavet med Konstands, om end denne aldrig vidste hvil Hoved det er.